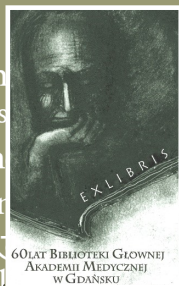

Biblioteka Główna Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

60 LAT BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ
AKADEMII MEDYCZNEJ
W GDAŃSKU

LIBRORUM AMATOR

BIULETYN OKOLICZNOŚCIOWY

Niepodległa!

NIEPODLEGŁOŚĆ "na językach"

angielski - independence

czeski - nezávislost

duński - uafhængighed

esperanto - sendependeco

fiński - riippumattomuus

francuski - indépendance

gruziński - დამოუკიდებლობა (damoukidebloba)

hebrajski - אַטמאַװט (atsmaút)

hindi - स्वतंत्रता m (svatantratā)

hiszpański - independencia

holenderski - onafhankelijkheid

irlandzki - neamhspleáchas

islandzki - sjálfstæði

japoński - 独立 (どくりつ, dokuritsu)

kaszubski - samòstójnota

litewski - nepriklausomumas

łotewski - neatkarība

łaciński - libertas

niemiecki - Unabhängigkeit

norweski (bokmål) - uavhengighet

rosyjski - независимость

szkocki - unthirldom

szwedzki - självständighet

ukraiński - незалежність

węgierski - függetlenség

wietnamski - độc lập

włoski - indipendenza

Źródło: <https://pl.wiktionary.org>

W numerze:

Niepodległość „na językach”	2	100 lat praw kobiet w Polsce	9
(Do)Wolność Czytania	3	O mój rozmrynie rozwijaj się! Czyli śpiewajmy...	10
Mózg Wodza	6	Literatura Niepodległej w zbiorach Biblioteki...	12
Wokół myśli bohaterów Niepodległej	8		

(DO)WOLNOŚĆ CZYTANIA

Świętowanie w Bibliotece

W ramach świętowania XV Tygodnia Bibliotek 2018, Biblioteka Główna GUMed włączyła się w uroczystości obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości pod hasłem (Do)Wolność Czytania. Nawiązuje ono zarówno do wolności wyboru tego, co, kiedy, gdzie i w jakiej formie czytamy (tekst drukowany, elektroniczny) lub wysłuchamy (audiobook), jak również do wolności, której setną rocznicę odzyskania właśnie w tym roku obchodzi nasza Ojczyzna.

Znamienici goście...

Z tej okazji 10 maja br. odbyło się spotkanie w Bibliotece, które zaszczylił swoją obecnością: rektor GUMed prof. Marcin Gruchała, prorektor ds. studenckich dr hab. Tomasz Smiatcz, dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Maria Dudziak oraz prodziekan tegoż wydziału prof. Bartłomiej Ciesielski. Gościliśmy także byłych rektorów z małżonkami, profesorów: Wiesławę Makarewicz oraz Romana Kaliszana, a także przedstawicieli środowiska akademickiego naszego Uniwersytetu, w tym prof. Ewę Le-

wicką, dr. Marka Bukowskiego oraz dr Joannę Śliwińską, rzecznikę prasową GUMed. Nasze zaproszenie przyjęli również dyrektorzy trójmiejskich bibliotek akademickich, dyrektor: Grażyna Jaśkowiak z Uniwersytetu Gdańskiego, Alicja Kruszyńska z Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu oraz dr Mirosław Nitychoruk z Akademii Marynarki Wojennej. Gośćmi byli także emerytowani bibliotekarze z naszej Książnicy.

Otwarcie wystawy „Uleczyć z niewoli...”

Spotkanie rozpoczęło się od uroczystego otwarcia przez rektora Gruchałę wystawy zatytułowanej: **Uleczyć z niewoli – sylwetki wybranych postaci walczących o niepodległość, związanych z historią naszej Uczelni**. Ekspozycja została przygotowana przez Bibliotekę Główną we współpracy z Muzeum i Archiwum GUMed. Pomysłodawczynią tematyki wystawy była nasza koleżanka z Pracowni Bibliograficznej, mgr Elżbieta Tymińska, dzięki której mogliśmy zaprezentować szereg pamiątek rodziny Tymińskich w postaci historycznych zdjęć, dokumentów i odznaczeń stanowiących część historii rodziny. Wystawa jednak przede wszystkim przybliżyła sylwetki profesorów naszej uczelni, którzy swoim zaangażowaniem i działalnością zapisali piękną kartę w okresie, kiedy Polska rodziła się na nowo.

Nasi bohaterowie...

Tło historyczne, na którym zostali przedstawieni bohaterowie naszej wystawy, stanowią najważniejsze fakty z historii Legionów Polskich oraz sylwetka nierozdzielnie z nimi związanego Marszałka Piłsudskiego. Przywołujemy ich twarze, sylwetki i dokonania z tamtego okresu, by ocalić je od zapomnienia.

LEGIONY POLSKIE

„Odtąd nie ma ani strzelców, ani drużyniaków. Wszyscy, co tu jesteście zebrani, jesteście żołnierzami polskimi. (...) Jedynym waszym znakiem jest odtąd orzeł biały.”

Źródło: przemówienie
J. Piłsudskiego z 3 VIII 1914 r.
w Krakowie

PROF. WŁODZIMIERZ MOZOŁOWSKI (1895-1975)

Wychowany w atmosferze odradzających się dążeń niepodległościowych, już podczas studiów na I roku medycyny należał do Związku Strzeleckiego we Lwowie. Wybuch I wojny światowej skłonił go do przerwania studiów i wstąpienia do Legionów Polskich, gdzie organizował i dowodził plutonem Przybocznym Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego - wśród dokumentów i zdjęć, które zostały zaprezentowane na wystawie można było zobaczyć fotografię Marszałka z imienną dedykacją. Profesor jest kawalerem orderu Virtuti Militari, został odznaczony także Krzyżem Niepodległości. Warto również wspomnieć, iż brat prof. Mozołowskiego, Stefan, był osobistym lekarzem Marszałka i zginął w Katyniu. Artykuł jego autorstwa *O chorobie poprzedzającej zgon pierwszego Marszałka Polski*, ze zbiorów naszej biblioteki, także znalazł się na wystawie.

PROF. STANISŁAW HILLER (1891-1965)

Po wybuchu I wojny światowej wstąpił do Legionów Polskich. Z chwilą uformowania I Brygady LP został jej szefem sanitarnym i przeszedł z Marszałkiem Piłsudskim jej cały szlak bojowy. Po odzyskaniu niepodległości wstąpił do formującej się I Dywizji Piechoty Wojska Polskiego na początku kwietnia 1919 r. Uczestniczył w wyprawie wileńskiej i zdobyciu Wilna w dniu 19.04.1919 r. Następnie brał udział w kampaniach I Dywizji WP na Białorusi, Wołyniu i na Podolu.

PROF. TADEUSZ PAWLAS (1891-1953)

W latach 1914-1918 służył w Legionach Polskich, najpierw jako lekarz batalionowy 3. Pułku Piechoty, później pułkowy 2. Pułku Ułanów II Brygady, przebywał również w obozie internowania. Dzięki zamiłowaniu do fotografii, dokumentując na bieżąco życie legionistów został uznany za jednego z prekursorów polskiego fotoreportażu wojennego i twórcę pierwszej polskiej agencji fotograficznej działającej na froncie.

DR JÓZEF TYMIŃSKI (1889-1948)

Ojciec profesora Witolda Tymińskiego, byłego prorektora ds. klinicznych AMG (funkcję objął w 1981 r.). Był lekarzem wojskowym, wstąpił do powstałej z inicjatywy Józefa Piłsudskiego tajnej Polskiej Organizacji Wojskowej. Za zasługi został odznaczony Krzyżem Niepodległości, najwyższym po orderze Virtuti Militari, wyróżnieniem wojskowym II RP.

Ogromne podziękowania należą się profesorowi Wiesławowi Makarewiczowi za udostępnienie cennych i unikalnych archiwaliów oraz zdjęć pozyskanych w toku realizacji grantu z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na opracowanie monografii, pt. *Uniwersytet Stefana Batorego 1919-1939*, ale również za wszelkie cenne sugestie. Część z prezentowanych oryginalnych dokumentów pochodziła z uczelnianego archiwum i dzięki Panu Grzegorzowi Grondzie udało się je zaprezentować w pełnym blasku. Uzupełnieniem były artefakty medyczne przygotowane przez dr. Marka Bukowskiego z Muzeum GUMed. Podziękowania należą się również naszym Koleżankom i Kolegom z Biblioteki, którzy wystawę współtworzyli.

Zapraszamy chętnych do zapoznania się z utworzoną na podstawie wystawy prezentacją oraz fotogalerią z otwarcia wystawy i Spotkania w Bibliotece 2018 na stronie: <https://biblioteka.gumed.edu.pl/?strona=381#niepodlegla>

„Być Polakiem, być Europejczykiem” ...

Kolejnym punktem Spotkania w Bibliotece był inspirujący i skłaniający do refleksji wykład zatytułowany *Być Polakiem, być Europejczykiem*, który miał nam podpowiedzieć, jak zachować odrębność, unikatowość, będąc jednocześnie częścią tak wielkiej i bardzo różnorodnej wspólnoty wielu narodów. Wygłosił go filozof dr Andrzej Leszczyński, wieloletni nauczyciel akademicki Uniwersytetu Gdańskiego, a także naszej Uczelni. Moderatorem rozmowy i późniejszej dyskusji była mgr Elżbieta Ostrysz. Prelegent w ciekawy sposób wskazywał elementy

budowanego przez wieki dziedzictwa europejskiego i polskiego. Zdaniem prelegenta spotkanie oraz przenikanie się kultur i wielu tradycji jest inspirujące dla społeczeństw. W toku dyskusji pojawiło się pytanie, czy współcześnie mamy do czynienia z cywilizacją śmierci, wobec pojawiających się zjawisk braku szacunku dla życia. Innym podniesionym problemem były granice integracji wielokulturowej w związku z obecną sytuacją migracyjną w Europie.

Plenerowe muzykowanie...

Muzycznym akcentem Spotkania był występ nowo utworzonej przez studentów GUMed uczelnianej orkiestry, która przed budynkiem Collegium Biomedicum brawurowo wykonała *Mazurka Dąbrowskiego*. W ślad za orkiestrą wystąpił Chór Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego pod batutą Jerzego Szarafińskiego, który swój koncert rozpoczął od wykonania *Roty*. Można było wysłuchać i włączyć się do wspólnego śpiewania pieśni patriotycznych, wśród których nie zabrakło takich szlagierów, jak: *Pierwsza Brygada*, *Piechota*, *Rozkwitają pąki białych róż* czy *Ostatni mazur*.

Anna Grygorowicz
Katarzyna Falow

Źródła:

Grygorowicz A., Spotkanie w Bibliotece—(Do)Wolność Czytania, *Gazeta AMG* 6/2018

<https://wikisource.org>

W opracowaniu wykorzystano również materiały z wystawy „Uleczyć z niewoli... oraz fotografie ze Spotkania z okazji XV Tygodnia Bibliotek 2018

MÓZG WODZA

W życiorysie marszałka Józefa Piłsudskiego można znaleźć trzy fakty medyczne.

Po pierwsze, przez jeden rok był studentem medycyny na Uniwersytecie w Charkowie, podobnie jak na Uniwersytecie w Tartu. Jednak nie było mu dane ich ukończyć. Zdecydowanie bardziej skłaniał się ku działalności socjalistycznej i niepodległościowej.

Po drugie, w 1921 roku otrzymał doktorat honoris causa Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego, jako pierwszy w historii Uczelni.

Po trzecie, życzeniem marszałka było przekazanie swojego mózgu po śmierci w ręce nauki.

Prace badawcze nad mózgiem Wodza powierzono jednemu z najznamiętszych specjalistów cytoarchitektoniki w Rzeczypospolitej, prof. Maksymilianowi Rosemu.

Marszałek Piłsudski zmarł 12 maja 1935 roku. Po 10 godzinach mózg umieszczono w specjalnie do tego celu przygotowanym płynie, a następnie przełożono do formaliny.

Gabinet Piłsudskiego w Belwederze, na biurku widoczny stół z mózgiem Marszałka.

Cenny narząd prof. Rose otrzymał 21 maja 1935 roku w Belwederze w Warszawie. Tego samego dnia mózg przetransportowano do kierowanego przez niego wileńskiego Polskiego Instytutu Badań Mózgu. W dniu 27 maja prof. Rose rozpoczął prace, natomiast dwa dni później zaczęto przygotowania do sporządzenia odlewów.

W rezultacie otrzymano doskonale wierne odlewy obu półkul mózgowych, odlew mózdzku i pnia mózgu. Ostatecznie półkule podzielono na 5 bloków potrzebnych do badań mikroskopowych.

Jednak niefortunny zbieg okoliczności sprawił, że badań nie ukończono. Przerwała je nagła śmierć prof. Rosego w listopadzie 1937 roku.

Prof. Maksymilian Rose

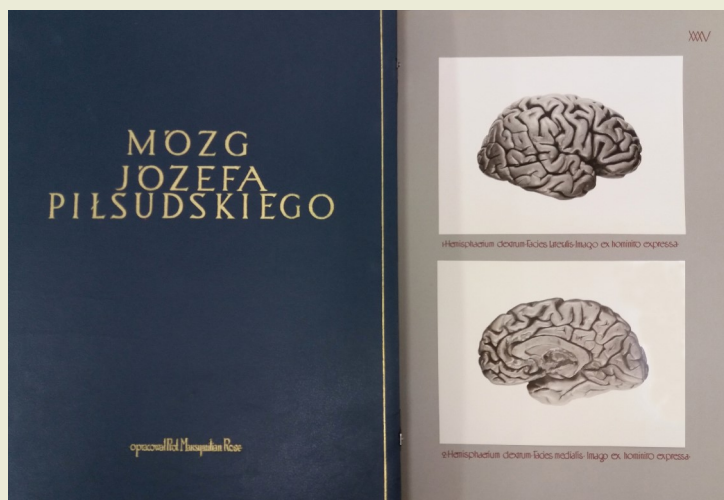
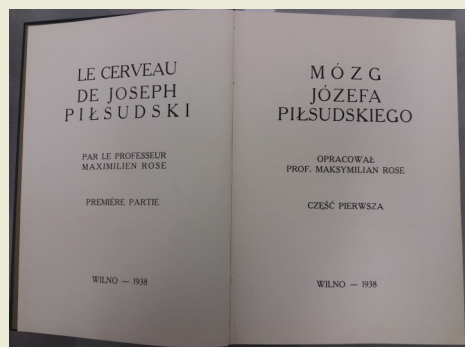
W 1938 roku w drukarni Józefa Zawadzkiego w Wilnie wydano pierwszą część badań. Część teoretyczna w języku polskim i francuskim zawierała opis mózgu Marszałka (strona tytułowa na fotografii obok), natomiast jej uzupełnieniem było 67 zdjęć fotograficznych. Materiały te zostały wydane w ograniczonej ilości, z przeznaczeniem dla wybranych osób.

Jeden egzemplarz z opublikowanych badań wraz z fotografiami przekrojów mózgu Marszałka został подарowany Gdańskiemu Uniwersytetowi Medycznemu przez prof. dr. hab. Jerzego Dybickiego w październiku 2003 roku.

W liście prof. Dybickiego czytamy:

„.... Dzieło to wraz z przekazanym w dniu 15.10.2003 r. na ręce Pana Rektora [Wiesława Makarewicza], atlasem ilustracji przekrojów mózgu Marszałka, stanowi całość dokumentacji badań mózgu Józefa Piłsudskiego. Zostały one przeprowadzone w Polskim Instytucie Badań Mózgu w Wilnie pod kierunkiem prof. Maksymiliana Rosego. Zarówno praca, jak i dołączony do niej atlas należały do prof. Stanisława Hillera, a następnie po Jego śmierci stały się własnością dr med. Anny Dybickiej, córki Profesora. Ona to przekazuje obecnie w darze Akademii Medycznej w Gdańsku te niezwykle pamiątki odziedziczone po Ojcu”.

Materiały te znajdują się w zbiorach Biblioteki Głównej pod sygnaturą 991307.

Ze zbiorów Biblioteki Głównej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Po wybuchu II wojny światowej prace badawcze przerwano, ponieważ... mózg Wodza zaginął.
Czy kiedyś zostanie odnaleziony?

Małgorzata Frąckowiak

Źródła:

Mózg Józefa Piłsudskiego. Cz. 1, oprac. Maksymilian Rose. Wilno 1938

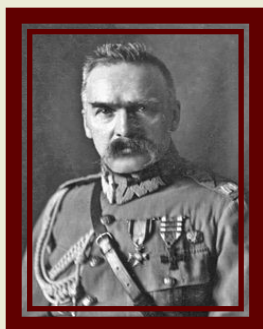
Orzechowski K., Maksymilian Rose jako badacz cytoarchitektoniki mózgu. Warszawa 1938

<https://pl.wikipedia.org>

<http://www.jpilsudski.org>

<http://blog.polona.pl/>

WOKÓŁ MYŚLI BOHATERÓW NIEPODLEGŁEJ

„Jedynie czyn ma znaczenie. Najlepsze chęci pozostają bez skutku, o ile nie pociągają za sobą następstw praktycznych”.

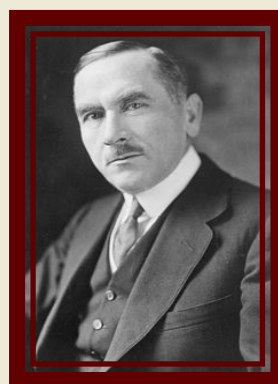
„Pamiętaj, że wartość ma nie to, co ty mówisz, ale to jak się to odbija w mózgu słuchającego”.

Józef Piłsudski – pierwszy marszałek Polski

„Człowiek dla samego siebie jest o wiele więcej skomplikowaną i o wiele trudniejszą do wytłumaczenia istotą niż dla innych, bo ma przed sobą cały świat wewnętrzny, dla tych innych niedostrzegalny i tym samym poniekąd nie istniejący”.

„Jesteśmy różni, pochodzimy z różnych stron Polski, mamy różne zainteresowania, ale łączy nas jeden cel. Cel ten to Ojczyzna, dla której chcemy żyć i pracować”.

Roman Dmowski – publicysta polityczny

„Každy człowiek powinien zdawać sobie sprawę z faktu, że dobre i trwałe wyniki osiągnąć można jedynie drogą krótkich, lecz ciągłych, codziennych wysiłków. Jednorazowy wysiłek jest kompletnie jałowy. Prawdziwą umiejętność zarówno w nauce i w sztuce, jak i w każdych innych zajęciach, zdobyć można tylko codzienną pracą i codziennym wysiłkiem. I to jest bezwzględnie pewne”.

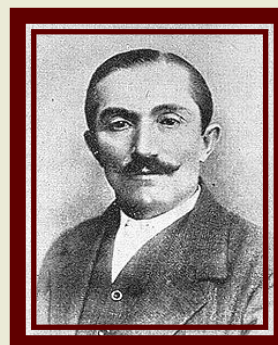
„Nic tak nie wzmaga sił przeciwnika, jak wyrządzona mu krzywda”.

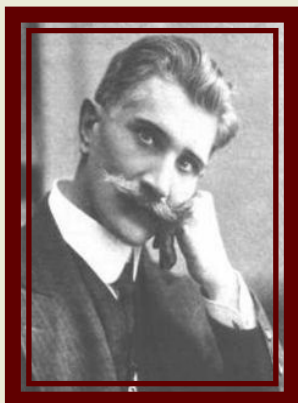
Ignacy Jan Paderewski – kompozytor i polityk

„Gdyby zaszła taka potrzeba, musimy podjąć walkę na śmierć i życie, bo lepsza nawet śmierć niż życie w kajdanach, lepsza śmierć niż podła niewola. Precz z małodusznością, precz ze zwątpieniem”.

„Trzeba ratować Ojczyznę, trzeba jej oddać wszystko – majątek, krew i życie, bo ta ofiara stokrotnie się opłaci, gdy uratujemy państwo od niewoli i hańby”.

Wincenty Witos – działacz ruchu ludowego

„Kto tępi narody, ten jakby zrywał struny z harfy świata. Cóż komu przyjdzie, że będzie miał harfę o jednej tylko strunie? Nie tępić, lecz rozwijać należy narodowości. A rozwijać je może wolność narodów, niepodległość i poszanowanie ich odrębności”.

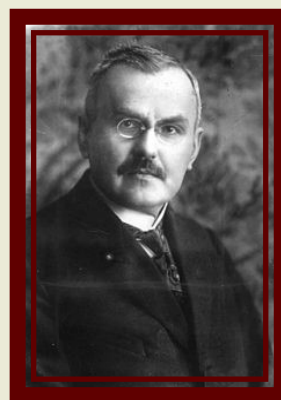
„...tylko uświadomienie, tylko organizacja społeczeństwa, tylko dobrobyt masy pracującej, tylko godność obywatelska i walka prowadzona środkami godziwymi i prawnymi mnożą siły społeczeństwa wewnątrz państwa, a zagranicą budzą zaufanie i wzmacniają nasz kredyt”.

Ignacy Jan Daszyński – pierwszy premier niepodległej Polski

„Wysiłków większych niż te, które dziś dajemy potrzebujemy nie tylko w pracy gospodarczej, ale i intelektualnej, artystycznej i wszelkiej innej. Nie tworzy się nic bardziej wartościowego bez większego wysiłku. Unikanie wysiłków to spadanie w dół w życiu cywilizacyjnym”.

„Wielkie kryzysy miały tylko wielkie narody i umiały je przezwyciężyć, bo były wielkimi. Naród, który się ugnie przed kryzysem, może się w przyszłości uchronić od dalszych kryzysów, ale też wielkim na pewno nie zostanie”.

Władysław Grabski – autor reformy walutowej

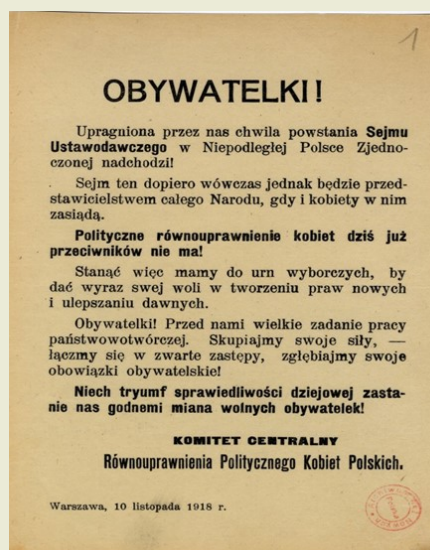
Źródła: <https://pl.wikiquote.org>

100 LAT PRAW KOBIET W POLSCE

28 listopada 2018 roku minęło 100 lat, odkąd kobietom w Polsce przyznano pełnię praw publicznych. Kobiety mogły realizować się w polityce, na rynku pracy oraz w życiu rodzinnym. Znaczącą rolę odegrała w tym druga żona marszałka Józefa Piłsudskiego, Aleksandra.

W „Dekrecie o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego” z dnia 28 listopada 1918 roku w rozdz. 1, art. 1 czytamy: „Wyborcą do Sejmu jest każdy obywatel państwa bez różnicy płci, który do dnia ogłoszenia wyborów ukończył 21 lat”.

Źródło: <http://www.aan.gov.pl>

Ulotka Komitetu Centralnego Równouprawnienia Politycznego Kobiet Polskich, która wzywała do czynnego udziału w wyborach do Sejmu Ustawodawczego w dniu 10.11.1918 r.

O MÓJ ROZMARYNIE ROZWIJAJ SIĘ!

CZYLI ŚPIEWAJMY NIEPODLEGŁEJ

Polskie pieśni patriotyczne w dużej mierze były twierdzą istnienia narodu polskiego. Wyrażały patriotyzm, tożsamość anonimowych bohaterów oraz triumf zwycięstwa.

Śpiewając, szukano przede wszystkim polskich dźwięków, dynamicznych, słyszalnych i rozpoznawalnych.

Szlagierem wśród zbiorów pieśni patriotycznych były *Śpiewy historyczne*, których autorem tekstów był poeta Julian Ursyn Niemcewicz. Muzykę napisali, m.in. Karol Kurpiński, Maria Szymanowska oraz Franciszek Lessel. Wydane w 1816 roku, kiedy brakowało podręczników do nauki o historii Ojczyzny z powodzeniem potrafiły je zastąpić. Prym w nich wiodła *Bogurodzica*.

Przypomnijmy niektóre z nich.

O mój rozmarynie

Pieśń wojskowa sprzed I wojny światowej. Autor słów nieznanym, muzykę skomponował Zygmunt Pomarański.

O, mój rozmarynie, rozwijaj się,
o, mój rozmarynie, rozwijaj się,
pójdę do dziewczyny, pójdę do jedynej,
zapytam się,
pójdę do dziewczyny, pójdę do jedynej,
zapytam się.

Białe róże

Tekst wg utworu Jana Ludwika Lankau powstał w listopadzie 1914 roku, spopularyzowany przez pisarza Kazimierza Wroczyńskiego. Kompozytorem muzyki był Mieczysław Słobódzki „Kozar”.

Rozkwitają pączki białych róż,
Wróć, Jasieńku, z wojenki wróć już!
Wróć do mnie, o ukochany, o ukochany,
Wróć, pocałuj, jak za dawnych lat,
Dam ci za to różę najpiękniejszy kwiat.
Gdyś odchodził, mój Jasieńku, w świat,
Wziąłeś serce i ten różę kwiat,
Wziąłeś serce, o ukochany, o ukochany...
Serce czeka, kwiaty wędzną już,
I te pęki białych, najpiękniejszych róż...

Ostatni mazur

Pieśń z powstania styczniowego. Słowa napisał Ludwik K. Łubiński, uczestnik powstania. Melodię skomponował Fabian Tymolski.

Jeszcze jeden mazur dzisiaj,
Choć poranek świta,
Czy pozwoli panna Krysia,
Młody ułan pyta.

I tak długo błaga, prosi,
Boć to w polskiej ziemi,
W pierwszą parę ją unosi,
A sto par za niemi.

Wojenko, wojenko

Pieśń powstała w sierpniu 1917 roku, jako przeróbka starej pieśni ludowej. Autorem słów jest Feliks Gwiżdż, twórca melodii jest nieznanym.

Wojenko, wojenko, cóżeś ty za pani,
Że za tobą idą, że za tobą idą
Chłopcy malowani?

Chłopcy malowani, sami wybierani,
Wojenko, wojenko, wojenko, wojenko,
Cóżeś ty za pani?

Pierwsza Brygada

Nierozstrzygniętym przedmiotem dyskusji pozostaje autorstwo tekstu pieśni.

Prawdopodobnie inspiracją był utwór, który rozpoczął się od słów „Legiony to są Termopile”, autorstwa Edwarda Słońskiego. Pieśń stanowi wspólne dzieło dyplomaty Andrzeja Hałacińskiego i niedosłanego lekarza Tadeusza Biernackiego. Śpiewali ją legionieści do melodii rosyjskiej pieśni rewolucyjnej.

Pieśń powstała w 1917 roku.

Na sierpniowym Zjeździe Legionistów w Lublinie w 1924 roku marszałek Józef Piłsudski, nucąc *Pierwszą Brygadę*, nobilitował ją do miana hymnu legionowego, mówiąc:

„Dziękuję Panom za najdumniejszą pieśń, jaką kiedykolwiek Polska stworzyła”.

PIERWSZA BRYGADA

*Legiony to żołnierska nuta,
Legiony to straceńców los,
Legiony to rycerska buta,
Legiony to oliarny stos.*

*My, Pierwsza Brygada
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy swój życia
Na stos, na stos! [los,*

*Mowili, żeśmy stumanieni,
Nie wierząc w to, że chcieć to
[móc.
Lecz trwaliśmy osamotnieni
A z nami był nasz drogi Wódz.*

*My, Pierwsza Brygada
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy swój życia
Na stos, na stos! [los,*

*Nie chcemy dziś od was uznania,
Ni waszych łez, ni waszych słów.
Skończyły się dni kołatania
Do pustych serc, do ciemnych
[głów.*

*My, Pierwsza Brygada
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy swój życia
Na stos, na stos! [los,*

TEKST POWYŻSZY PRZYTOCZONY ZOSTAŁ WEDŁUG „SPIEWNIKA ŻOŁNIERSKIEGO”
WYDANEGO PRZEZ WOJSKOWY INSTYTUT NAUKOWO-WYDAWNICZY W 8. 1931
I ZALECONEGO DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO PRZEZ MIN. SPRAW WOJSKOWYCH

Źródła:

www.bibliotekapiosenki.pl

www.spiewnikniepodleglosci.pl

Józef Piłsudski i jego legiony w muzyce i pieśni. *Muzyka : miesięcznik ilustrowany* nr 127-9, 1935 r. , Pomorska

Biblioteka Cyfrowa <http://pbc.gda.pl/dlibra/doccontent?id=13810>

LITERATURA NIEPODLEGŁEJ W ZBIORACH BIBLIOTEKI GUMED (wybór)

- ◆ Dołęga-Mostowicz Tadeusz, Kariera Nikodema Dyzmy. Łódź 1989, sygn. 029881
- ◆ Friszke Andrzej, O kształt niepodległej. Warszawa 1989, sygn. 650435
- ◆ Garlicki Andrzej, Józef Piłsudski : 1867-1935. Warszawa 1988, sygn. 097992
- ◆ Kwiatkowski Eugeniusz, Dysproporcje : rzecz o Polsce przeszłej i obecnej. Warszawa 1989, sygn. 028579
- ◆ Łempicki Stanisław, Jan Zamoyski protektor medycyny i medyków : kartka z dziejów mecenatu humanistycznego w Polsce. Lwów 1921, sygn. 127614
- ◆ Mickiewicz Adam, Pan Tadeusz. Warszawa 1949, sygn. 024151/4
- ◆ Piłsudski Józef, Moje pierwsze boje. Łódź 1988, sygn. 097993
- ◆ Piłsudski Józef, Pisma zbiorowe : wydanie prac dotychczas drukiem ogłoszonych. T. 1 i 2. (razem 10 tomów). Warszawa 1937, sygn. 990453-4
- ◆ Reymont Władysław, Ziemia Obiecana. Warszawa 1965, sygn. 029426
- ◆ Reymont Władysław, Chłopi (Cz. 1 i 2). Kraków 1957, sygn. 029988-9
- ◆ Mózg Józefa Piłsudskiego. Cz. 1 / oprac. Maksymilian Rose. Wilno 1938, sygn. 991307
- ◆ Suleja Włodzimierz, Kosynierzy i strzelcy : rzecz o irredencji. Wrocław 1997, sygn. 028530
- ◆ Sienkiewicz Henryk, Szkice węglem. Warszawa 1948, sygn. 029495
- ◆ Wróbel Piotr, Listopadowe dni - 1918 : kalendarium narodzin II Rzeczypospolitej. Warszawa 1988, sygn. 650293
- ◆ Zegadłowicz Emil, Motory. Łódź 1982, sygn. 21002
- ◆ Żeromski Stefan, O żołnierzu tułaczem. Warszawa 1947, sygn. 029255
- ◆ Żeromski Stefan, Przedwiośnie. Warszawa 1985, sygn. 023471

LIBRORUM AMATOR

ISSN: 2353-530X

Biuletyn Okolicznościowy Biblioteki Głównej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Autorzy tekstów:

Anna Grygorowicz
Katarzyna Falow
Małgorzata Frąckowiak

Opracowanie graficzne:

Katarzyna Falow

Adres redakcji:

Biblioteka Główna GUMed
ul. Dębinki 1, 80-211 Gdańsk
tel. 58 349 10 40

<https://biblioteka.gumed.edu.pl/>
e-mail: biblsekr@gumed.edu.pl